peties srityje – stipriai sunykęs Aleksandro (ar Žygimanto Senojo?) pusgrašis. Kituose kapuose įkapių neaptikta.

Remiantis istoriniais duomenimis, kapai datuojami XVI–XIX a. I puse. Kapą 11 pagal monetą galima datuoti XVI–XVII a. I puse (tokios monetos dar iki XVII a. 3 dešimtmečio buvo apyvartoje). Kitų kapų tikslesniam datavimui trūksta archeologinių duomenų.

The Churchyard of the Church of the Assumption in Simnas

In 2017, a field survey was conducted at the site of a footpath being laid in the churchyard of the Church of the Assumption in Simnas (Alytus District, Southwest Lithuania) and the discovered graves were excavated. Three trial trenches (a total of 30 m^2) were excavated, roughly 740 m^2 surveyed, and 14 graves excavated (Fig. 1). The work was conducted down to a planned depth of 40–50 cm. The majority of the graves had been disturbed in digging pits for later burials or during other earthwork in the churchyard. The excavated graves were concentrated on the NW side of the church (opposite the main façade) and on its SE side (beyond the apse).

The individuals had been interred in coffins with their heads to the W or NW except in burial 3, where a child had been laid with his head to the SE. Grave goods were discovered in only three graves: a rosary in the hip area in burial 5 (Fig. 3), blue glass beads in the head area in burial 6, and a badly eroded Alexander Jagiellon (or Sigismund I the Old) halfgroat in the area of the right shoulder in burial 11. No grave goods were discovered in the other burials. The chronology of the burials encompasses the 16th–first half of the 19th century.

The finds discovered during the survey were from destroyed burials and consist of a thimble, a medal, a crotal (Fig. 2), knife parts, twelve 17th-century coins, 31 nails (some from coffins), and other artefact fragments.

Vida Kliaugaitė

Alytaus Šv. Liudviko bažnyčia

Alytaus Šv. Liudviko bažnyčia stovi ant kalvos Alytaus senojo miesto teritorijos ŠV pakraštyje. Šventorius, aptvertas akmenų mūro tvora, užima 47–58x41 m skersmens plotą. Pirmoji medinė bažnyčia dabartinės Šv. Liudviko bažnyčios vietoje pastatyta 1524 m. Yra žinių, kad ji sudegė 1655 m. karo su Rusija ir Švedija metu. Medinė bažnyčia 1658 m. atstatyta ir vėl sudeginta 1663 m. miestą užėmus Rusijos kariuomenei. XVIII a. medinė bažnyčia, dar mažiausiai 2 kartus degusi ir atstatyta, vėl sudegė per 1810 m. Alytų siaubusį gaisrą. 1818 m. klebono kunigo Liudviko Kaminsko ir parapijiečių iniciatyva pastatyta nauja akmenų ir plytų mūro bažnyčia. Dabartinį vaizdą bažnyčia įgavo po to, kai 1930–1931 m. primūrytas priestatas iš didžiojo altoriaus pusės bei 4 kolonų portikas priekyje su bokšteliu varpams. Senoji medinė varpinė nugriauta. 2013 m. nustatyta, kad bažnyčios pastato būklė avarinė.

Šv. Liudviko parapijos bažnyčioje ir dabartiniame šventoriuje archeologiniai tyrimai nevykdyti. Už šventoriaus ribų tyrinėta 2003–2004 m. Prieš rekonstruojant Ramybės gatvę, kertančią kalvos P pakraštį, ištirtas bendras 238,85 m^2 dydžio plotas (4 šurfai ir 7 perkasos), iššvalgytas 105 m^2 plotas, aptikti 77 kapai, datuojami XVII–XVIII a. (*ATL 2003 metais*, 2005, p. 165–168; *ATL 2004 metais*, 2006, p. 169–173).

2017 m. tyrimai buvo susiję su bažnyčios pastato kapitalinio remonto projekto rengimu: bažnyčios šventoriuje (planuojamų geologinių gręžinių vietose) buvo ištirti 4 šurfai (bendras

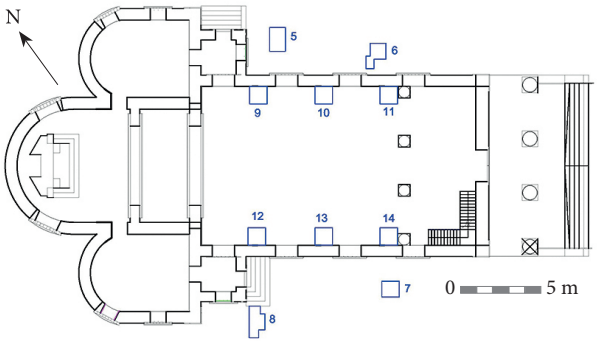

– 1

1 pav. Tyrimų situacijos planas: 1 – 2017 m. tirti šurfai. V. Kliaugaitės brėž.

Fig. 1. Situation plan of the investigation: 1 – test pits excavated in 2017.

2 pav. Piniginė iš šurfo 14. V. Kliaugaitės nuotr.

Fig. 2. The coin purse from test pit 14.

5,6 m^2 plotas), bažnyčios viduje (projektuojamų atraminių kolonų vietose) ištirti 6 šurfai (7,26 m^2) (1 pav.).

Šventoriuje šurfai 5–8 kasti palei bažnyčios šoninius fasadus: 2 šurfai ištirti bažnyčios ŠR pusėje (5–6) ir 2 – bažnyčios PV pusėje (7–8). Visuose šurfuose aptikta kapų ar jų liekanų. Iš viso ištirti 6 kapai. Dar mažiausiai 5 kapai, patekę į šurfus ar jų išplėtimus, palikti *in situ*. Kapai fiksuoti jau 30 cm gylyje nuo esamo šventoriaus žemės paviršiaus. Gausiausiai kapų aptikta šurfe 8 – čia ištirti 3 mirusiųjų, sulaidotų į vieną kapo duobę, palaikai. Mirusieji laidoti karstuose, kurie neišliko (aptikta tik geležinių vinių), orientuoti galvomis į PV, išskyrus stipriai apardytą kapą šurfe 5, kuriame mirusysis palaidotas galva į ŠR. Ištirtuose kapuose įkapių neaptikta. Maišytame grunte surinkta karstų apkaustų ir vinių, 2 monetos (1957 m. TSSR 3 kapeikos ir Gustavo Adolfo šilingas). Nejudintas gruntas (rausvas priemolis, giliau pereinantis į žvyrą) fiksuotas 0,45–1,15 m gylyje nuo esamo žemės paviršiaus.

Bažnyčios viduje šurfai 9–14 kasti palei bažnyčios šonines sienas: 3 šurfai (9–11) ištirti prie bažnyčios ŠR sienos ir 3 (12–14) – prie PV sienos. Šurfuose fiksuotas 1,3–1,9 m storio permaišytas rudos žemės sluoksnis su statybinėmis atliekomis bei žmonių kaulais. Keturiuose iš šurfų (11, 12, 13 ir 14) aptikta kapų, vienas jų (vaiko kapas šurfe 11) iškeltas, kitų dalys, patekusios į tiriamus šurfus, preparuotos, užfiksuotos ir paliktos *in situ*. Kapai fiksuoti 1–1,8 m gylyje nuo bažnyčios grindų paviršiaus. Mirusieji laidoti galvomis į PV pusę. Preparuotuose kapuose įkapių neaptikta, maišytoje žemėje surinkta žiestos buitinės keramikos šukių, langų stiklo, vinių nuo karstų ir bažnyčios statybos. Šurfe 14 rasta odinio diržo, piniginės su joje buvusiu Jono Kazimiero šilingu liekanos (2 pav.).

Šurfuose atidengtas bažnyčios pamatas įgilintas iki 1–1,6 m, mūrytas iš 15–50 cm skersmens lauko riedulių, surištų trapiu rusvu skiediniu su keraminių plytų duženomis. Šurfuose 12 ir 14 aptikta kitų mūro ar plytų konstrukcijų fragmentų, nesusijusių su dabartiniu bažnyčios pastatu. Galbūt jie sietini su kriptomis ar ankstesniais bažnyčios pastatais, kurie čia stovėjo iki pastatant dabartinį. Nejudintas gruntas (rausvas priemolis, giliau pereinantis į žvyrą)

fiksuotas 1,35–1,9 m gylyje nuo esamo grindų lygio.

2017 m. tyrimų duomenimis, tiek bažnyčios šventorius, tiek jos vidus yra tankiai užlaidoti, po bažnyčios pastato grindimis gali būti kriptų ar ankstesnių bažnyčios pastatų liekanų. Kapai datuojami XVI–XIX a. Tikslesniam jų datavimui nepakanka duomenų. Tyrimų metu surinkti radiniai perduoti AKM.

The Church of St. Louis in Alytus

In 2017, a field evaluation (10 test pits, a total of 12.86 m^2) was conducted inside the Church of St. Louis and in its churchyard (Fig. 1). The remains of at least 15 burials were discovered and eight skeletons (six adult and two children) were excavated and exhumed. The individuals had been buried in coffins with their heads to the SW. No grave goods were discovered in the burials. Nails (coffin and ones connected with the construction of the church), sherds of hand thrown household pottery, shards of window glass, etc. were collected in the mixed soil found in the test pits. The remains of a leather belt and a coin purse (Fig. 2) with a 17th-century coin were discovered in test pit 14. The graves date to the 16th–20th centuries. Other masonry fragments not connected with the current church building were found in test pits 12 and 14. They should perhaps be associated with crypts or earlier church buildings, which stood at this site prior to the construction of the present building.

Albinas Kuncevičius

Vilniaus bazilijonų Švč. Trejybės bažnyčios unitų palaidojimų tyrimai 2016 m.

2016 m. VU tęsė 2015 m. pradėtus archeologinius ir antropologinius tyrimus Vilniaus bazilijonų Švč. Trejybės bažnyčios rūsyje, kur buvo laidojami unitų tikėjimą išpažinę garbingi asmenys (1 pav.). Švč. Trejybės bažnyčią su var-

1 pav. Tyrinėto rūsio vieta bažnyčioje, matosi atidengta anga – įėjimas į rūsį. A. Kuncevičiaus nuotr.

Fig. 1. The site of the investigated basement in the church. The open entrance to the basement is visible.

